

2017 METŲ ISTORINĖS SUKAKTYS

- 1607 m. kovo 13 d. – oficialiai pradėti vienuolyno rūmų mūrijimo darbai
- 1617 pabaigta bažnyčios statyba
- 1707 m. – pradėti švedų nuniokotų vienuolyno ir bažnyčios pastatų remonto darbai
- 1817 m. vokiečių valdžia nutraukė Kretingos bernardinų misijas Klaipėdoje
- 1817 m. Kretingos parapijoje gimė Jokimas Moncevičius, kunigas, Žemaičių kapitulos kanauninkas ir Telšių šv. Antano Paduviečio bažnyčios klebonas, vyskupo Motiejaus Valančiaus išverstos Tomo Kempiečio knygos „Kristaus sekimas“ leidėjas (1852 m.)
- 1817 m. gruodžio 9 d. kunigas Jurgis Pabrėža apsigyveno vienuolyne
- 1877 m. kovo 10 d. Bliūdsakių kaime (Kretingos r. sav.) gimė Antanas Maliauskis, kunigas, lietuviškos spaudos platintojas ir bendradarbis, Lietuvos universiteto dėstytojas, pirmųjų lietuviškų lektologijos darbų autorius
- 1877 m. gegužės 18 d. Mišučių dvaro Notiškės palivarke (dab. kalno Grikštų k.) gimė pirmojo lietuviško spektaklio „Amerika pirtyje“ 1899 m. Palangoje ir 1917 m. Vilniaus konferencijos dalyvis, rašytojas, Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, karininkas, Sibiro tremtinys gydytojas Vladas Mongirdas
- 1887 m. rugpjūčio 20 d. Eiriogalos kaime (Kaišiadorių r. sav.) gimė Stanislovas Pupaleigis, kunigas, Pranciškonų ordino gimnazijos Kretingoje direktorius
- 1897 m. gegužės 5 d. Aleksandras Tiškevičius Kauno gubernatoriui S. Suchodolskiui adresuotame rašte pasisakė už lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis grąžinimą
- 1897 m. birželio 13 d. Gedžių kaime (Jurbarko r. sav.) gimė Tadas Budraitis – kunigas, muzikas, chorvedys, Pranciškonų ordino gimnazijos mokytojas
- 1897 m. liepos 30 d. Ruginių kaime gimė Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, DLK Gedimino 3-ojo laipsnio ir Vytauto Didžiojo 4-ojo laipsnio ordinų kavaliere, pulkininkas Stasys Jurgutis
- 1897 m. rugpjūčio 30 d. Lazdininkų kaime gimė Lietuvos kariuomenės pulkininkas, DLK Gedimino 3-ojo laipsnio ordino kavaliere, Linkaičių ginklų dirbtuvių viršininkas Domas Grabys, sušaudytas sovietų saugumo Gorkio kalėjime
- 1897 m. – popiežius Leonas XIII bernardinus, reformatus ir basuosius brolius sujungė į Mažesniųjų brolių ordiną (O. F. M.) su šv. Pranciškaus Asyžiečio regula; bernardinus imta vadinti bendriniu pranciškonų vardu
- 1897 m. pavasarį pradėta evangelikų-liuteronų bažnyčios statyba

- 1907 m. įkurtas Kretingos ūkio ratelis
- 1907 m. liepos 23 d. Plungėje gimė Apolinaras Bagdonas – būsimasis pranciškonų provincijolas tėv. Benediktas
- 1907 m. rugpjūčio mėnesį, gavus rusų valdžios leidimą, Rūdaičiuose Prano Laukineičio klojime surengtas pirmasis viešas lietuviškas vakaras
- 1907 m. spalio 1 d. gimė vienuolis pranciškonas br. Paulius Koryzna (palaidotas Kretingos II kapinėse)
- 1917 m. – Jeronimas Pečkaitis prie vienuolyno įkūrė bitininkų draugiją „Spiečius“, kurią 1918 m. pavadino „Bite“
- 1917 m. Erlėnų kaime gimė Petras Gadeikis, LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės Tauragio (Salantų) kuopos vadas
- 1917 m. Knėžų (dab. Kumpikų) kaime gimė Vietinės rinktinės karys, LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės partizanas, politinis kalinys ir tremtinys, Lietuvos šaulių sąjungos Garbės šaulys, Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, atsargos leitenantas, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliao kavaličius Adolfas Kontrimas
- 1917 m. Vaineikių kaime gimė vienas iš LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės įkūrėjų, štabo viršininkas Kazimieras Martinkus-Saga
- 1917 m. rugsėjo 10 d. Vaineikių kaime gimė Vaineikių girininkijos eigulys, LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės vadas (nuo 1950 m.) Juozas Paulauskas-Bočius-Dalius
- 1917 m. rugsėjo 18–22 d. Vilniuje vykusioje lietuvių konferencijoje Kretingos apskritį atstovavo Vladas Grudzinskas, Vytautas Mongirdas, Marcelijus Martynas Sragys ir Pranas Urbonavičius
- 1917 m. lapkričio mėn. pradžioje Vladas Grudzinskas ir Vytautas Mongirdas supažindino Kretingos visuomenę su Vilniaus lietuvių konferencijos nutarimais
- 1917 m. Kretingoje organizuoti pirmieji kursai medicinos seserims
- 1917 m. uždaryta mergaičių namų ruošos mokykla
- 1927 m. sausio 17 d. advokatas Vladas Petronaitis ir apskrities savivaldybės tarnautojas Stasys Buivydas įkūrė Lietuvių tautininkų sąjungos Kretingos skyrių
- 1927 m. kovo 13 d. pranciškonas Kazimieras Čepulis įsteigė Kretingsodžio (Kretingos kaimo) pavasarininkų kuopą ir Blaivybės draugijos skyrių
- 1927 m. balandžio 13 d. Kretingoje gimė Antanas Bučmys – pranciškonas tėv. Kornelijus
- 1927 m. balandžio 22 d. Kretingoje gimė pedagogas, LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės štabo narys Stasys. Lisauskas-Vasaris Antanas

- 1927 m. rugsėjo 11 d. eidamas tarnybines pareigas žuvo Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, Kretingos policijos nuovados vadas Kazys Grižas (palaidotas Kretingos II kapinėse)
- 1927 m. spalio mėn. Kretingos vienuolyno gvardijonu paskirtas tėv. Kazimieras Čepulis
- 1927 m. Aleksandras Stulginskis pasitraukė iš politinio gyvenimo ir apsigyveno savo ūkyje Kretingos valsčiuje Jokūbavo dvare
- 1927 m. išrinkta Kretingos apskrities Žemės ūkio taryba
- 1927 m. Skuode gimė LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės Narimanto kuopos vadas Apolinaras Grabys-Vaidila
- 1927 m. Lazdininkų kaime gimė LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės štabo ir laikraščio „Laisvės aukuras“ redakcijos narys, Narimanto kuopos vadas Steponas Skersys-Kovas
- 1937 m. išgrįsta važiuojamoji aikštės dalis nuo Vilniaus iki Vytauto gatvių
- 1937 m. Kęstučio gatvėje pradėta Kretingos gaisrinės statyba
- 1937 m. įkurta Dimitravo priverčiamojo darbo įstaiga
- 1937 m. atnaujintas Kretingos bažnyčios interjeras
- 1937 m. pranciškonų žemėje pradėta formuoti Savanorių gatvė
- 1937 m. spalio 27 d. – Kauno šv. Luko ligoninėje mirė Lietuvos pranciškonų vienuolijos atgaivintojas Pranciškus Antanas Bizauskas, palaidotas Kretingos II kapinėse
- 1947 m. kovo 3 d. Kaune mirė kolekcininkas, buvęs Kretingos bažnyčios altarista, dovanojęs pirmuosius eksponatus 1935 m. įkurtam Kretingos muziejui, kunigas Konstantinas Kuprys-Kuprevičius
- 1947 m. balandžio 27 d. Užparkasių kaime žuvo LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės Narimanto kuopos vadas Apolinaras Grabys-Vaidila
- 1947 m. liepos 6 d. žuvo LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės Tauragio (Salantų) kuopos vadas Petras Gadeikis-Robinzonas
- 1947 m. liepos 15 d. – vienuolyne suimti ir į sovietų lagerius išvežti pranciškonų kunigai tėv. Patricijus Puodžiūnas ir tėv. Pijus Andraitis
- 1947 m. rugpjūčio 5 d. Vanino lageryje, Chabarovsko kraštas (Rusija) kankinio mirtimi mirė Lietuvos karininkas, LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės vadas, politinis kalinys Jurgis Ožeraitis-Ūsas
- 1947 m. rugpjūčio 6 d. Akmenalių kaime žuvo LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės štabo sekretorius Kazys Žekelis
- 1947 m. rugpjūčio 9 d. Voveraičių kaime žuvo LLA Žemaičių apygardos Kardo rinktinės Buganto kuopos vadas Stasys Lukas-Vytautas

- 1947 m. įsteigtas Kretingos vaikų lopšelis-darželis
- 1957 m. Švč. Mergelės Marijos Nepaliaujamos pagalbos Šv. Pranciškaus seserų vienuolija įsikūrė Pušyno gatvėje
- 1957 m. gegužės 29 d. gimė Alvydas Grabnickas – Kretingos Viešpaties Apreiškimo vienuolyno br. kun. Antanas, Kretingos parapijos vikaras, vienuolyno postulantų vicemagistras, Tūbausių parapijos klebonas, pasauliečių pranciškonų Telšių regiono dvasinis asistentas
- 1967 m. sausio 16 d. mirė Stanislovas Pupaleigis, kunigas, buvęs Pranciškonų ordino gimnazijos Kretingoje direktorius ir Jokūbavo bažnyčios filialistas
- 1967 m. vasario 28 d. Plateliuose mirė buvęs Kretingos konvento pranciškonas, parapijos klebonas, kunigas Stanislovas Jocas – tėv. Leonas (palaidotas Žemaičių Kalvarijoje)
- 1967 m. mirė Sikstas Riauka, vienas iš Kretingoje apskrities ir valsčiaus savivaldybių 1918 m. kūrėjų, Steigiamojo, I ir II Seimų narys
- 1977 m. gruodžio 20 d. Toronte mirė buvęs pranciškonų provincijolas tėv. Benediktas Bagdonas
- 1987 m. rugpjūčio 23 d. Vilniuje prie poeto Adomo Mickevičiaus paminklo įvyko protesto mitingas, kuriame aktyviai dalyvavo ir kretingiškiei disidentai
- 1987 m. spalio 1 d. mirė pranciškonų kunigas tėv. Benvenutas Ramanauskas, buvęs Šv. Antano kolegijos auklėtinis ir Kretingos konvento vienuolis
- 1997 m. iš Kennebunkporto (JAV) į Kretingą perkelta Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos šv. Kazimiero viceprovincijos kurija
- 1997 m. spalio 12 d. Klecininkų (Pesčių) kaimo kapinėse pastatytas paminklas Salantų apylinkėse žuvusiems ir čia palaidotiems partizanams atminti
- 2007 m. sausio 13–15 d. mažesniųjų brolių kapitula nusprendė Šv. Kazimiero provincijos centrą iš Kretingos perkelti į Vilnių
- 2007 m. uždarytas Šv. Antano religijos studijų institutas prie KTF VDU
- 2007 m. lapkričio 21 d. įsteigta VšĮ Šv. Antano dienos centras (steigėjai Kretingos Viešpaties Apreiškimo vienuolynas ir Margarita Lizdenytė)

Parengė Julius Kanarskas, Jolanta Klietkutė